

Denge İzmir Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
The Member Firm of CPAA International Worldwide

Sayı : 2019/242- 3
Tarih : 10.07.2019

Ö Z E L B Ü L T E N

LİMİTED VE ANONİM ŞİRKETLERDE ORTAKLARIN KAMU BORCUNDAN SORUMLU TUTULMASI DURUMU

1

İÇİNDEKİLER

1. 6183 Sayılı Kanunun Kapsamı: 3
2. Limited Şirketlerde Ortakların Kamu Borcundan Sorumlu Tutulması: 3
 - 2.1. Yasal Düzenlemeler.....: 3
 - 2.2. Limited Şirketlerde Ortakların Kamu Borçlarındaki Sorumluluğu.....: 4
3. Anonim Şirketlerde Kamu Borcu Sorumluluğu: 6
4. Değerlendirmelerimiz: 7

Değerli Müşterimiz;

Limited ve Anonim şirketlerin kamuya olan borçları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Şirketlerin kamu borçlarındaki sorumluluk ve yükümlükleri, Limited ve Anonim şirket olma durumuna göre farklılık göstermektedir. Özellikle son Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun Esas:2013/1 Karar No:2018/1 no'lu kararı ile **Limited Şirketler aleyhine** olan durum yargı tarafından da kabul görmüştür.

Özel Bültenimizde bu konuya yer verilmek suretiyle; Limited Şirket konumunda olan müşterilerimizin durumlarını gözden geçirmeleri ve Limited Şirketler aleyhine gelişen kamu borcuyla ilgili sorumluluk ve yükümlüklerin bilinmesi amacıyla aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

1. 6183 Sayılı Kanunun Kapsamı

Bilindiği üzere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına Devlete, İl Özel İdarelerine ve Belediyelere ait;

-Vergi, resim, harç, mahkeme masrafları, vergi cezaları, para cezaları gibi asli alacaklar,

-Gecikme zammı, gecikme faizi, faiz, zam, pişmanlık zammı gibi asli alacaklar üzerinden hesaplanan fer'i alacaklar,

-Akitten, haksız fiilden ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinden kaynaklanan alacaklar,

-Mahiyetleri ne olursa olsun, özel kanunlarında 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edileceği belirtilen alacaklar,

-Bu amme alacaklarının takip masraflarından kaynaklanan alacaklar, girmektedir.

Anılan kanun kapsamında şirketlerin Limited Şirket veya Anonim Şirket olma durumuna göre amme borcundan doğan sorumlulukları ve yükümlülükleri farklılık göstermektedir.

2. Limited Şirketlerde Ortakların Kamu Borcundan Sorumlu Tutulması

2.1. Yasal Düzenlemeler

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Kanuni Temsilcilerin Ödevi" başlıklı 10'uncu maddesinde:

-Tüzel kişilerin mükellef ve vergi sorumlusu olmaları halinde, bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcileri tarafından yerine getirileceği,

-Bu ödevlerin yerine getirilmemesi yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacakların kanuni ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınacağı, hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan 6183 sayılı Kanunun "Limited Şirketlerin Amme Borçları" başlıklı 35'inci maddesinde;

-Limited şirket ortaklarının şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından **sermaye hisseleri oranında** doğrudan doğruya sorumlu olacaktır,

-Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde payı **devreden ve devralan şahısların devir öncesine ait** amme alacaklarının ödenmesinden sorumlu tutulacaktır,

-Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahısların **müteselsilen sorumlu** tutulacaktır, hükmüne yer verilmiştir.

2.2. Limited Şirketlerde Ortakların Kamu Borçlarındaki Sorumluluğu

6183 Sayılı Kanun'un 35'inci maddesine göre, limited şirket ortakları şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağından **sermaye hisseleri** oranında doğrudan doğruya **sorumlu tutulurlar**.

4

Ancak limited şirketlerde ortağın/ortakların **müdür(kanuni temsilci)** olması durumunda, kamu alacağının **tamamından** müşterek ve müteselsilen **sorumlu tutulurlar**.

Limited şirket borçlarından sorumlu olan **gerçek veya tüzel kişi ortaklar**, 6183 sayılı Kanun uyarınca kamu borçlusu olurlar ve anılan kanun hükümlerine göre alacaklar takip ve tahsil edilmektedir.

Diğer taraftan ortağın limited şirketteki sermaye payını **devretmesi halinde**, payı **devreden ve devralan devir öncesine ait olan ve devir tarihi itibarıyla ödenmemiş** bulunan kamu alacaklarının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulurlar.

Ancak bu sorumluluğa başvurulabilmesi için kamu alacağının limited şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilememiş veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gerekmektedir.

Bu duruma göre;

-Öncelikle limited şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda şirket ortaklarının kimler olduğu ve bu ortakların sermaye hisseleri; şirket ana sözleşmesi, ana sözleşme değişikliği veya pay defterindeki kayıtlardan tespit edilir.

-Her bir ortağın sermaye hissesine göre takip konusu olan kamu alacağından sorumlu olduğu tutar belirlenir.

-Limited şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağının ödenmesinden sermaye hissesi oranında sorumlu tutulması gereken ortağın, hissesini devredip devretmediği araştırılır. Hisse devrinin söz konusu olduğu hallerde, devralan şahsın devir tarihi itibarıyla vadesi geçtiği halde ödenmemiş şirket borçlarından sorumlu tutulacağı tutar tespit edilir.

-Limited şirketlerde aksi kararlaştırılmış olmadıkça, ortaklar hep birlikte müdür sıfatıyla şirket işlerini idareye ve şirketi temsile mezun ve mecburdurlar. Böyle bir durumda ortakların sorumlulukları sermaye hisseleri oranında takip edilmez. Ortakların hepsi **kanuni temsilci** sıfatına haiz olduklarından, haklarındaki takip kamu alacağının tamamı üzerinden **müşterek ve müteselsil sorumluluk** esasına göre yürütülür.

-Ortaklar hakkında takip muamelesine düzenlenecek ödeme emrinin tebliğ edilmesiyle başlanır.

Yukarıdaki yasal açıklamalarımıza **örnekle** yer verelim.

X limited şirketi 30.000 TL sermaye ile kurulmuştur. Ortak A şirketin müdürü olup, şirketteki payı 20.000 TL dir. Ortak B'nin payı ise 10.000 TL dir. Limited şirketinin vergi dairesine 600.000 TL borcu bulunmaktadır. Vergi dairesince gerekli araştırmalar yapılmış, şirketin mal varlığının olmadığı ve 600.000 TL'nin anılan şirketten tahsil edilemeyeceği tespit edilmiştir.

5

Bu duruma göre vergi dairesinde ortak A adına 600.000 TL lik, ortak B adına 200.000 TL lik(1/3) ödeme emri düzenlenir ve tebliğ edilir. Vergi dairesince yapılan araştırmada ortak B'nin mal varlığının olmadığı, ortak A'nın ise 1.000.000 TL değerinde bir taşınmazının olduğunu tespit ettiğini varsayalım.

Bu durumda vergi dairesi anılan taşınmazın satışını gerçekleştirir ve kamu alacağını tahsil eder ve dosyayı işlem den kaldırır. Vergi dairesince ortak B hakkında takip ve tahsil işlemi yapılmaz. Ancak ortak A, ortak B'den 200.000 TL (1/3) alacak için dava (rücu) açabilir.

Ortak A'nın (müdür) mal varlığının olmadığını, ortak B'nin ise bankada 300.000 TL sı parasının olduğunu varsaydığımızda; vergi dairesi ortak B'nin hissesine ait olan 200.000 TL'yi tahsil eder, B nezdindeki takip ve tahsil işlemlerini sona erdirir. Kalan borç miktarı kadar, ortak A nezdindeki takip ve tahsil işlemlerine devam edilir.

Limited şirket ortaklarının her ikisinin de müdür (kanuni temsilci) olduğunu varsayalım; bu durumda vergi dairesi ortak A adına 600.000 TL lik, ortak B adına 600.000 TL lik olmak üzere ayrı ayrı (iki adet ve toplamda 1.200.000 TL) ödeme emri düzenler ve tebliğ eder. Vergi dairesi alacağını likid(paraya çevirme) önceliğine göre ortaklar nezdinde takip ve tahsil işlemlerini yürütür. Vergi dairesince tahsil edilecek tutarın 600.000 TL'yi (devam eden gecikme zammı hariç) geçemeyeceği tabiidir.

3. Anonim Şirketlerde Kamu Borcu Sorumluluğu

6183 sayılı Kanunun mükerrer 35'inci maddesi kanuni temsilcilerin sorumluluğunu düzenlemiştir. Kanuni temsilcilerin kimler olduğu ve sorumlulukların şekli Türk Medeni Kanunu, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta belirlenmiştir.

Buna göre; ilgili mevzuatta belirlenen tüzel kişiliği haiz kuruluşlar için ayrıca ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde ilan edilen ana sözleşmelerinde ve bu sözleşmelerde aynı usulde yapılan değişikliklerde tayin edilen kanuni temsilciler, 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35'inci maddesi ile kamu alacağının ödenmesinden de sorumlu tutulmuşlardır.

Diğer taraftan, kanuni temsilcilerin sorumluluğuna ilişkin olarak Vergi Usul Kanununun 10'uncu maddesinde de aynı içerikte hükümler yer almaktadır.

Buna göre, 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35'inci maddesi uygulamasında kanuni temsilci;

-Şirket esas sözleşmesi ile temsile yetkilendirilmiş veya kaynağını esas sözleşmeden alan yetki ile yönetim kurulu ya da genel kurulca temsil yetkisi verilmiş kişi veya kişiler,

-Şirket esas sözleşmesi ile atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş yönetim kurulu üyeleri veya yönetim kurulu üyelerinden en az birinin bulunması koşuluyla yönetim kurulu tarafından müdür olarak atanmış üçüncü kişiler,

olmaktadır.

Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir husus da temsil yetkisi verilen kişi ya da kişilerden birinin mutlak surette yönetim kurulu üyelerinden birisi olmasıdır.

Diğer taraftan;

-Temsil salahiyyetine ilişkin noter tasdikli yetkili organ(yönetim kurulu veya genel kurul) kararı,

-Şirketi temsil salahiyyeti verilen kişilerin kimler olduğu,

hususlarının ticaret sicilinde tescil ve ilan edilmiş olması gerekmektedir. Bu tescilin ilan tarihinden itibaren hüküm ifade edeceği tabiidir.

Bu çerçevede;

-Kamu alacağının anonim şirket şeklinde örgütlenmiş tüzel kişiliğin mal varlığından kısmen veya tamamen tahsil edilememesi veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması halinde,

-Tüzel kişiliğin kanuni temsilcisi konumundaki yönetim kurulu üyelerinin şahsi malvarlıklarından takip ve tahsili cihetine gidilmeden önce,

-Şirket esas sözleşmesinin ve ticaret sicili kayıtları tetkik edilmekte,

-Temsil yetkisinin aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olan muhasebe bir veya birkaç üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere bırakılıp bırakılmadığı, tespit edilmektedir.

Yapılacak tespit sonucunda;

-Şirketi temsil yetkisinin muhasebe üye veya üyeler ile müdür olarak üçüncü kişilere bırakıldığına anlaşılması halinde kamu alacağı bunlardan takip ve tahsil edilmekte,

-Diğer yönetim kurulu üyeleri hakkında işlem yapılmamaktadır.

Şirket esas sözleşmesinde bu şekilde bir görevlendirmeye ilişkin herhangi bir kayıt bulunmaması halinde, yönetimde bulunan tüm üyeler müşterek ve müteselsilen kamu alacağından sorumlu olurlar.

Ayrıca Anonim Şirketlerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda farklı kişilerin kanuni temsilci olması durumunda söz konusu kişiler, kamu alacağından müteselsilen sorumlu tutulurlar.

Birden fazla kanuni temsilci bulunması durumunda, kanuni temsilcilerin sorumluluk şekline bakılır ve müşterek ve müteselsilen sorumlu olanlar hakkında tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan kamu alacağının tamamı için her birine ayrı ayrı ödeme emri düzenlenmek suretiyle takibe geçilir.

Sorumluluk nedeniyle yapılacak takiplerde ortak ve kanuni temsilcilerin takibinde bir öncelik sıralaması söz konusu olmadığından, ortaklar ve kanuni temsilciler hakkında yapılacak takiplere aynı zamanda başlanılır.

4. Değerlendirmelerimiz

Limited şirketlerde en önemli dezavantaj, şirketin kamuya olan borçlarından dolayı ortakların sorumlu tutulmalarıdır. Öncelikle ortak müdür olmasa bile kamu borcundan hissesi oranında sorumludur. Hisselerini satmış olsa bile bu sorumluluğu, kendi dönemi için devam etmektedir. Eğer hisse satın alınmış ise bir önceki dönemle birlikte alınan hisse oranı kadar bu sorumluluk devam edecektir.

Limited şirketlerde müdürler kamu borcunun tamamından sorumludur. Müdürün birden fazla olması durumunda, kamu borcu sorumluluğu birlikte(müşterek) ve müteselsil şekilde devam eder.

Anonim şirketlerde ortağın kanuni temsilci olması dışında şirketin kamu borcundan sorumluluğu bulunmamaktadır. Anonim şirket ortağı kanuni temsilci ise ve kamuya olan borcun şirket tarafından ödenemeyeceğinin anlaşılması durumunda takip ve tahsil işlemleri kanuni temsilciler nezdinde yürütülür.

Denge İzmir Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
The Member Firm of CPAA International Worldwide

Müşterilerimizin; özellikle Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun Esas:2013/1 Karar No:2018/1 no'lu kararı ile **Limited Şirketler aleyhine** gelişen bu yargı kararı nedeniyle, mevcut limited şirketlerinin hukuki statülerini yeniden gözden geçirilmeleri tavsiye olunmaktadır.

Saygılarımızla,

Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)